

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У СФЕРІ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Хребтова А.А.,

*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
ORCID: 0000-0002-4322-2354
e-mail: alesyamytnik@gmail.com*

Позняк Є.А.,

*здобувач другого року навчання ОС «Бакалавр»
кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
ORCID: 0009-0001-3345-2893
e-mail: lizapoznak72@gmail.com*

Хребтова А.А., Позняк Є.А. Адміністративно-правові інструменти взаємодії Національної поліції України з громадськістю у сфері превентивної діяльності.

Статтю присвячено вивченню особливостей застосування, проблем та перспектив удосконалення адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції України. Встановлено, що на сучасному етапі розвитку правоохоронних органів в Україні в превентивній діяльності Національної поліції України застосовується широке коло адміністративно-правових інструментів. Однак необхідність подальшого оновлення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України і сьогодні залишається безперечною. Зокрема, у частині впровадження інноваційних технологій.

Невід'ємною складовою правоохоронної діяльності є превентивна діяльність поліції. Це унікальний, найбільш гуманний спосіб боротьби зі злочинністю, засіб підтримання належного рівня правопорядку в суспільстві, забезпечення прав і законних інтересів громадян. Особливого значення ця діяльність набуває в умовах воєнного стану. Більше того, нова реальність змушує шукати відповідні рішення та оновлювати підходи до організації безпеки публічних просторів, і провідне місце у здійсненні цих заходів, безумовно, належить підрозділам превентивної діяльності Національної поліції України. Україна, які є найближчими до населення. В умовах стрімких змін у суспільстві, зростання викликів і загроз громадській безпеці і порядку як ніколи актуальним є пошук нових підходів і реалізація ефективних стратегій превентивної діяльності, в якій науково-практичний підхід відіграє вирішальну роль. в розумінні та реалізації найбільш оптимальних адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції України.

На сучасному етапі розвитку правоохоронних органів в Україні в профілактичній діяльності Національної поліції використовується широкий спектр адміністративно-правових засобів. Проте беззаперечно на сьогодні залишається необхідність подальшого оновлення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України. Адже, незважаючи на наявний прогрес і досягнення, низка проблемних моментів у цій сфері залишається невирішеною. Видається доцільним розробити комплексну стратегію вдосконалення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України, в тому числі шляхом впровадження штучного інтелекту. Водночас питання вдосконалення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України потребує

подальшого наукового дослідження.

Ключові слова: адміністративно-правові інструменти, адміністративно-правовий інструментарій, інструментарій превентивної діяльності, адміністративно-правове забезпечення, превентивна діяльність поліції, здійснення превентивної діяльності, проблеми превентивної діяльності, перспективи удосконалення законодавства.

Khrebtova A.A., Pozniak Ye.A. Administrative and legal tools of interaction of the National Police of Ukraine with the public in the field of preventive activities.

An integral component of law enforcement is preventive police activity, which is a special type of activity of special police bodies authorized for this purpose, aimed at implementing a system of certain measures to identify and eliminate the causes and conditions that contribute to the commission of offenses and influence on persons prone to illegal behavior. This is a unique, most humane way of fighting crime, a means of maintaining the proper level of law and order in society, ensuring the rights and legitimate interests of citizens. This activity becomes especially important in the conditions of martial law. Moreover, the new reality forces us to look for appropriate solutions and update approaches to the organization of security of public spaces, and the leading place in the implementation of these measures, of course, belongs to the units of preventive activities of the National Police of Ukraine, which are closest to the population. In the conditions of rapid changes in society, the growth of challenges and threats to public safety and order, it is more important than ever to find new approaches and implement effective strategies of preventive activity, in which the scientific and practical approach plays a decisive role in understanding and implementing the most optimal administrative and legal tools of preventive activity National Police of Ukraine. At the current stage of development of law enforcement agencies in Ukraine, a wide range of administrative and legal tools are used in the preventive activities of the National Police. However, the need for further updating of the administrative and legal toolkit of preventive activities of the National Police of Ukraine remains indisputable today. After all, despite the existing progress and achievements, a number of problematic aspects in this area remain unresolved. It seems appropriate to develop a comprehensive strategy for improving the administrative and legal tools of preventive activities of the National Police of Ukraine, including through the introduction of artificial intelligence. At the same time, the issue of improving the administrative and legal instruments of preventive activities of the National Police of Ukraine requires further scientific research.

Key words: administrative and legal tools, administrative and legal tools, tools of preventive activity, administrative and legal support, preventive activities of the police, implementation of preventive activities, problems of preventive activities, prospects for improving legislation.

Постановка проблеми. Невід'ємною складовою забезпечення правопорядку є превентивна діяльність поліції, яка являє собою спеціальний вид діяльності уповноважених на це спеціальних органів поліції, спрямований на здійснення системи певних заходів з виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень та вплив на осіб, що схильні до протиправної поведінки. Це своєрідний, найбільш гуманний спосіб боротьби зі злочинністю, засіб підтримання належного рівня правопорядку в суспільстві, забезпечення прав і законних інтересів громадян. Особливо важливого значення ця діяльність набуває в умовах воєнного стану. Більше того, нова реальність змушує нас шукати відповідні рішення та оновлювати підходи у питаннях організації безпеки публічних просторів і провідне місце в реалізації цих заходів, безумовно, належить підрозділам превентивної діяльності Національної поліції України, які є найбільш наближеними до населення. В умовах швидких змін у суспільстві, зростання викликів і загроз публічній безпеці та порядку, як ніколи важливо знаходити нові підходи та впроваджувати ефективні стратегії превентивної діяльності, в якій науково-практичний підхід відіграє визначальну роль у розумінні та впровадженні найбільш оптимальних адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції України. Це свідчить про зв'язок обраної теми із важливими науковими чи практичними завданнями. Тим паче, зважаючи на те, що сьогодні все ще продовжується реалізація системних заходів реформування органів і підрозділів поліції, у тому числі й підрозділів, які здійснюють превентивну діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. А. Гурі (доцент Глобального університету Вівекананда, Джайпур, Раджастан), В. Чоудхарі, А. Міна, П. Кумар, Р. Сайні, М. Малав (Глобальний

університет, Джайпур, Раджастан) [1] проаналізували численні дослідження щодо використання штучного інтелекту для прогнозування злочинів та його ширшого впливу на кримінологію, ілюструючи значні досягнення та виклики. Проте дослідження стосується іноземної країни.

В.С. Селюков та А.І. Потіхенський [2] надали характеристику поняття «інструменти превентивної діяльності» з точки зору їх прикладного характеру та можливості розглядати не як окремі заходи, а як комплекс дій, спрямованих на будь-що. Також дослідники проаналізували різновиди можливого інструментарію та коротко наведено приклади його використання у сфері превенції жорстокого поводження з тваринами. Утім, вони не приділяють належної уваги саме перспективам застосування інновацій у превентивній діяльності Національної поліції України.

В.Г. Пядишев [3] дослідив зарубіжний досвід стосовно застосування найсучасніших напрямів зміцнення проактивної діяльності поліції. На підставі аналізу найсучасніших публікацій автор проілюстрував, що у світі спостерігається стійка тенденція всебічного зміцнення проактивної діяльності поліції. Окремо науковець розглянув питання, пов'язані із залучанням штучного інтелекту до зміцнення проактивної діяльності поліції. Проте дослідник не конкретизує шляхи впровадження інновацій у здійсненні превентивної діяльності Національною поліцією.

С. Чобей [4] (доцент школи права Університету GN Raisonі, Амраваті, Махараштра, Індія) розглянула, як штучний інтелект може покращити звичайні методи прогнозування злочинів правоохоронними органами, використовуючи велику кількість даних для виявлення закономірностей, тенденцій і потенційних ризиків. Однак її праця не стосується України. Хоча й містить певні міркування, які є цінними для написання даної статті.

Вагомий внесок у розробку досліджуваної теми зробив О. Шевченко [5; 6; 7]. Дослідник присвятив вивченню цієї теми дисертаційну працю, а також низку статей. Зокрема, автором досліджено теоретичні положення та практику правозастосування щодо визначення поняття, змісту, особливостей адміністративно-правових інструментів здійснення превентивної діяльності Національною поліцією. Акцентовано уваги на необхідності покращення функціональності реалізації її превентивної діяльності (наприклад, оптимізація процедур моніторингу, аналізу та прогнозування злочинності шляхом впровадження нових сучасних інформаційних технологій та засобів аналітики, що дозволить поліції більш точно виявляти потенційні загрози та вчасно реагувати на них. Однак питання впровадження новітніх засобів в аспекті здійснення превентивної діяльності Національною поліцією науковець розглядає дещо фрагментарно, не наводячи міркувань щодо стратегії у цій сфері.

Таким чином, нині залишається недостатньо дослідженим питання проблемних аспектів адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції України та перспектив їх удосконалення у напрямку оновлення інструментарію здійснення превентивної діяльності в цілому та в окремих сферах життєдіяльності суспільства в умовах сьогодення. Зокрема, станом на сьогодні не приділено належної уваги впровадженню штучного інтелекту у сферу превентивної діяльності, який, на наш погляд, може значно підвищити ефективність превентивної діяльності Національної поліції України.

Формування цілей статті (постановка завдання). Завданням статті є проаналізувати адміністративно-правові інструменти превентивної діяльності Національної поліції України. Зокрема, особливості їх застосування, проблеми та перспективи удосконалення.

Виклад основного матеріалу. У законодавстві України термін «превенція» використано в Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки [8], де його ототожнюють із поняттям «запобігання». Більш широкого значення надають вказаному поняттю науковці. Так, наприклад, О. Джафарова стверджує, що превентивна діяльність «становить систему взаємоузгоджених, системних, цілеспрямованих випереджувальних заходів і дій, спрямованих на перешкоджання виникненню тих чи інших форм соціальних відхилень, девіантної поведінки, а також їх розповсюдження в суспільстві» [9, с. 178]. У свою чергу, В. Сулацький під превентивною діяльністю розуміє «будь-які дії добровільного або примусового характеру або комплекс таких дій, передбачених чинним законодавством України, вчинені уповноваженими особами поліції перед початком вчинення правопорушення та спрямовані на його попередження. На думку автора, однією з головних ознак превентивної діяльності є її здійснення перед початком вчинення правопорушень і вона може мати примусовий характер, що значно відрізняє зміст превентивної діяльності від превентивних заходів поліції [10, с. 198-199].

Здійснення досліджуваної діяльності забезпечується відповідним інструментарієм. Адміністративно-правові інструменти є тими засобами та застосунками, що уможливають практичну реалізацію повноважень в контексті забезпечення діяльності в превентивному напрямі роботи Національної поліції України [11, с. 631]. Їх науковці пропонують розділити на декілька взаємопов'язаних та взаємозалежних комплексів дій. Зокрема, Селюков В.С. Потіхенський А.І. розрізняють нормативні інструменти та організаційні. Нормативні інструменти, як вважають автори, варто поділити на зобов'язальні та рекомендаційні, а організаційні – на суто управлінські, виховні, інформаційні. Нормативними інструментами превентивної діяльності поліції слід вважати сукупність дій поліцейських, що мають на меті забезпечення цілей превентивної діяльності та можуть набувати різноманітної зовнішньої форми – нормативні акти, індивідуальні (адміністративні) акти, а також акти-дії та акти-плани. Саме це відрізняє інструменти превентивної діяльності поліції від актів державного управління в цій площині. Інакше кажучи, нормативними інструментами превентивної діяльності є сукупність механізмів здійснення правозастосовної діяльності у сфері превентивної роботи поліції шляхом регуляторного впливу на цю сферу суспільних відносин. Розглядаючи саме можливі два різновиди нормативних інструментів, варто зазначити, що відмінність між ними полягає в характері впливу на об'єкти регулювання. Щодо зобов'язальних інструментів, то йдеться про нормативні положення, обов'язкові для виконання, тоді як рекомендаційні мають форму нормативно визначених рекомендацій, тобто саме меж можливої, а не обов'язкової поведінки. Загалом до нормативних інструментів превентивної діяльності поліції зазначені науковці відносять комплекс можливостей суб'єктів здійснення превентивної діяльності забезпечувати реалізацію окреслених функцій шляхом нормативного впливу на суспільні відносини у цій сфері. До організаційних інструментів діяльності в цілому вони відносять сукупність механізмів та засобів, які забезпечують функціонування системи превентивної діяльності поліції та засоби вихованого й інформативного впливу на суспільство. На думку дослідників, організаційні інструменти (внутрішня складова) передбачають систему засобів кадрового забезпечення підрозділів, що серед усього іншого реалізують повноваження у сфері превенції, належного матеріально-технічного та методичного забезпечення вказаних підрозділів, сукупність важелів впливу, які забезпечують формування мотиваційної складової в особового складу щодо виконання поставлених завдань. Серед зазначених напрямів діяльності виокремлюють аналітичні інструменти, які забезпечують базис для формування подальших векторів діяльності та запровадження оптимальних способів об'єднання фахівців, співробітників, що дозволяє реалізувати цільові функції. Тобто аналітична діяльність як частина інструментарію щодо превенції в будь-якій сфері має стати визначальною при формуванні потреби та спрямованості окремих дій і заходів, адже саме оцінка стану ефективності проведеної діяльності стає ключовою для формування подальших операційних та стратегічних планів діяльності. Інформаційні інструменти забезпечують накопичення інформаційних, аналітичних і статистичних даних, які мають значення для організації діяльності підрозділів поліції щодо превенції (різноманітні опитування, аналітичні дослідження відкритих джерел інформації на предмет виявлення фактів правопорушень, проведення відповідних соціологічних досліджень із питань правосвідомості та рівня впливовості проведених заходів щодо запобігання правопорушенням; узагальнення та аналіз статистичних даних з питань чинників та умов, що їх спричиняють) [2, с. 190-191].

Слід відзначити, що процедури застосування організаційних інструментів превентивної діяльності Національної поліції України характеризуються різним ступенем нормативної деталізації, адже низка з таких потребує чіткої алгоритмізації зокрема і через те, що більшість з таких є проміжною ланкою для прийняття індивідуальних актів (наприклад, протоколи про адміністративні правопорушення, адміністративні затримання, вилучення речей і документів тощо) або є застосовними для оформлення внутрішніх процесів та взаємовідносин з громадянами, а інші – можуть мати менш жорстку внутрішню структуру, оскільки їхні функції мають допоміжний характер при вирішенні конкретних завдань. Однак пропри свою організаційну приналежність, важливо врахувати, що процедури застосування організаційних інструментів в превентивній діяльності Національної поліції обов'язково мають бути обґрунтовані, легкі для розуміння та виконання, а також забезпечувати відповідність законодавчим вимогам та правилам [5, с. 6-7].

Як відомо, відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [12], Україна взяла на себе зобов'язання наблизити своє законодавство до права,

стандартів та практики Європейського Союзу. Так Рекомендація Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики» визначила, що «головними цілями поліції в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права, є: підтримання публічного спокою і правопорядку в суспільстві, захист та повага основоположних прав і свобод, закріплених, зокрема, в Європейській конвенції з прав людини; превенція та протидія злочинності; виявлення злочинів; здійснення функцій надання допомоги і сервісних послуг суспільству». Вищенаведеною Рекомендацією також визначено, що «діяльність поліції завжди повинна проводитися у відповідності з національним правом і міжнародними стандартами, визнаними країною» [13]. Зважаючи на вказане варто погодитися з науковцями у тому, що застосування адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції, має відбуватися у чіткій відповідності до загальновизнаних міжнародних та європейських стандартів діяльності поліції. Базисною основою реалізації арсеналу відповідних адміністративно-правових інструментів, за допомогою яких досягається виконання визначених перед Національною поліцією України завдань щодо здійснення превентивної діяльності має бути інтегральна взаємоузгоджена нормативно-правова база, яка визначає види та регламентує їх реалізацію [11, с. 630; 6, с. 305].

У контексті зазначеного актуалізується питання необхідності подальшого удосконалення нормативно-правового забезпечення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України, відповідної групи нормативно-правових актів, які класифікуються за юридичною силою та впливом, та регулюють відповідну сукупність суспільні відносини у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, направлені на ефективне та своєчасне застосування Національною поліцією адміністративно-правових інструментів спрямованих на запобігання порушень життєдіяльності населення, а також відновлення безпекового середовища [7, с. 160].

В умовах воєнного стану, наприкінці 2022 року Національна поліція України зіткнулася із викликами, пов'язаними зі збільшенням терористичних загроз, кіберзлочинів та нових форм соціальних конфліктів у суспільстві. У 2023 році, ситуація ще більше ускладнилася через несприятливі економічні умови, що призвели до зростання злочинності та непередбачуваних сценаріїв загроз національній безпеці. Розвиток технологій та глобалізація суттєво змінили характер злочинів, вимагаючи від поліцейських нових навичок та вмінь. Використання штучного інтелекту та інформаційних технологій для планування та вчинення правопорушень стали суттєвим викликом для традиційних методів боротьби зі злочинністю. Існуюча система підготовки особового складу не відповідає сучасним реаліям. Вбачається необхідність не лише оновлення та модернізації, але й фундаментального перегляду організаційних засад підготовки поліцейських [14, с. 91].

Незважаючи на прогрес, що спостерігається, аналітики злочинності стикаються зі значними проблемами. Обсяг даних, що генеруються сьогодні, може бути величезним, а занепокоєння щодо конфіденційності та етичного використання технологій залишається. Крім того, швидкі темпи технологічного прогресу вимагають постійного навчання та адаптації. Для вирішення цих проблем вкрай важливо розробити стандартизовані практики управління даними, забезпечити прозорість й етичне використання технологій і сприяти культурі навчання серед аналітиків впродовж життя. Безумовно, застосування штучного інтелекту також належить до впровадження новітніх технологій у діяльність правоохоронних органів. Останніми роками правоохоронці все частіше звертаються до штучного інтелекту для розширення своїх слідчих можливостей. На відміну від традиційних методів, штучний інтелект пропонує динамічний підхід до розкриття злочинів, використовуючи можливості аналізу даних, машинного навчання та розпізнавання образів. Здатність систем штучного інтелекту швидко обробляти величезні обсяги інформації дозволяє правоохоронним органам виявляти закономірності, виявляти потенційних підозрюваних та активно запобігати злочинам. Серед десяти найкращих нових тенденцій у кримінальному судочинстві на 2024 рік зазначається, що штучний інтелект став найгарячішою технологічною тенденцією у предиктивній поліцейській діяльності за останні два роки [3].

Про важливість та можливості штучного інтелекту у превентивній діяльності неодноразово наголошували також і закордонні науковці [1; 4]. Так, С. Чобей наголошує на тому, що штучний інтелект – це потужний інструмент, який став впливовим у різних сферах, у тому числі у глобальному прогнозуванні та запобіганні злочинності. Використання інноваційних технологій штучно-

го інтелекту в області очікування та уникнення протиправних дій включає в себе найпоширеніший спосіб перевірки інформації для визначення загальної ситуації майбутнього злочину. Такі технології, як штучний інтелект, машинне навчання, глибоке навчання та інтелектуальний аналіз даних, мають потенціал для покращення запобігання та розкриття злочинів. Різні обчислення свідомості за допомогою штучного інтелекту можуть знайти закономірності, щоб згадатися, де, ймовірно, має відбутися правопорушення. Це робиться за допомогою великих даних, які в даному випадку включають інформацію про кримінальну історію особи, наприклад про злочини, про які було повідомлено поліції. Враховуючи здатність комп'ютерного інтелекту до очікування, правопорушень можна уникнути. У процесі прогнозування злочинності, який здійснюється за допомогою штучного інтелекту, включаються змінні, що стосуються часу, погоди, географії, річного доходу та рівня грамотності в регіоні. Ці класифікації належать до класу змінних небезпеки, і вони можуть впливати на ймовірність того, що правопорушення буде вчинено або не вчинено [4]. У свою чергу, А. Гурі, В. Чоудхарі, А. Міна, П. Кумар, Р. Сайні, М. Малав зауважують, що згідно статистичних даних деяких дослідників (на прикладі Мексики) штучний інтелект здатен передбачити 75–90% правопорушень, демонструючи здатність покращувати громадську безпеку, за допомогою аналізу просторових і часових даних [1].

Зважаючи на вказане, на наш погляд, цілком виправдано більшість аналітиків сходяться на думці, що зусилля правоохоронних органів можуть просуватися швидше, якщо вони будуть використовувати штучний інтелект для стеження, спостереження та предиктивної діяльності поліції. Отже, проактивна діяльність поліції вважається одним із найбільш перспективних застосувань штучного інтелекту у правоохоронних органах. Аналізуючи історичні дані про злочинність, алгоритми штучного інтелекту можуть виявляти закономірності та тенденції, дозволяючи агентствам стратегічно розподіляти ресурси. Предиктивна поліцейська діяльність дозволяє правоохоронним органам прогнозувати потенційні осередки злочинності, що зрештою сприяє запобіганню злочинності та забезпеченню громадської безпеки. Одним із прикладів є Департамент поліції Лос-Анджелеса, який використовував технологію предиктивної поліцейської діяльності, у тому числі систему PredPol, для підвищення/ ефективності своїх зусиль щодо запобігання злочинності [3, с. 406].

Сьогодні впровадження інноваційних технологій у сферу превентивної діяльності поліції набуває популярності в усьому світі. Не має бути остронь і наша держава. Про необхідність вжиття заходів з підвищення ефективності превентивної діяльності Національної поліції України нашої країні свідчить і судова практика. Так, у справі № 117795393 судом встановлено, що відповідно до службової характеристики, наданої начальником РВП ГУНП, вбачається, що поліцейський офіцер громади сектору превенції, зарекомендував себе з посередньої сторони. Службові обов'язки, які на нього покладені виконує, але не завжди професійно, за що неодноразово мав критику з боку керівництва. У роботі ініціативи не проявляє [15]. На наш погляд, цілком ймовірно, що спрощення багатьох процесів превентивної діяльності за допомогою активного впровадження штучного інтелекту сприятиме і підвищенню мотивації працівників превентивних підрозділів.

Однак зрозуміло, що такі нововведення супроводжуватимуться низкою труднощів: відсутність належного правового забезпечення, необхідного рівня підготовки працівників превентивних підрозділів Національної поліції України. Успішне впровадження інтелектуальних технологій значною мірою залежить від наявності сучасної нормативної бази, ретельних та креативних навчальних курсів, які стосуються інтеграції технологій та належних практик обробки даних, гарантуючи, що правоохоронні органи змінюється від реактивної позиції до проактивної, зрештою збільшуючи здатність запобігати злочинам до того, як вони відбудуться. Необхідно забезпечити навчання алгоритмів штучного інтелекту на різноманітних та об'єктивних наборах даних [3, с. 409].

Зважаючи на вищевказане, на наш погляд, за доцільне видається розробити комплексну Стратегію щодо удосконалення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України, у тому числі шляхом впровадження штучного інтелекту. Реалізація такої стратегії має супроводжуватися внесенням змін до законодавства щодо застосування штучного інтелекту у превентивній діяльності (зокрема, для аналітичних досліджень відкритих джерел інформації на предмет виявлення фактів правопорушень та ознак можливих правопорушень, проведення відповідних соціологічних досліджень із питань правосвідомості та рівня впливовості проведених заходів щодо запобігання, узагальнення та аналізу статистичних даних з питань чинників та умов, що спричиняють такі випадки), а також стосовно

навчання майбутніх працівників підрозділів превентивної діяльності та перепідготовки діючих працівників з цього приводу.

Висновки й перспективи подальших розвідок. Отже, на сучасному етапі розвитку правоохоронних органів в Україні в превентивній діяльності Національної поліції застосовується широке коло адміністративно-правових інструментів. Однак необхідність подальшого оновлення адміністративно-правового інструментарію превентивної діяльності Національної поліції України і сьогодні залишається безперечною. Адже попри наявний прогрес та здобутки не вирішеною є низка проблемних аспектів у цій сфері.

Водночас питання удосконалення адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції України потребує подальшого наукового дослідження. Оскільки воно не втрачає своєї актуальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Gouri M.A., Choudhary V., Meena A., Kumar P., Saini R., Malav M. AI in Crime Prediction and Prevention. *UGC Care Group I Listed Journal*. 2024. Vol. 14. Issue 5. № 3. URL: <https://10.13140/RG.2.2.22509.60642> (дата звернення: 03.11.2024).
2. Селюков В.С. Потіхенський А.І. Інструменти превентивної діяльності поліції у сфері протидії жорстокому поводженню з тваринами. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2024. № 2 (105). Ч. 2. С. 185–195.
3. Пядишев В.Г. Перспективи розвитку проактивної діяльності поліції: зарубіжний погляд. *Право і суспільство*. 2024. № 1. Т. 2. С. 403–412.
4. Choubey S. (2024). The Role of Artificial Intelligence in Crime Prediction and Prevention on a Global Scale. *An Online Peer Reviewed. Refereed Journal*. 2024. Volume 2. Issue 3. URL: https://www.researchgate.net/publication/381042343_The_Role_of_Artificial_Intelligence_in_Crime_Prediction_and_Prevention_on_a_Global_Scale (дата звернення: 05.11.2024).
5. Шевченко В.М. Адміністративно-правові інструменти здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України: дис. ... д-ра філософії: 081 Право / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Харків, 2024. 251 с.
6. Шевченко В.М. До питання нормативно-правового закріплення адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції. *Вісник Кримінологічної Асоціації України*. 2023. № 1 (28). С. 305–315.
7. Шевченко В.М. Дослідження нормативно-правових актів, які визначають види адміністративно-правових інструментів превентивної діяльності Національної поліції // Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану: тези доп. учасників наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 7 груд. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 158–160.
8. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки: Указ Президента України від 11.05.2023 № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/20> (дата звернення: 06.11.2024).
9. Джафарова О.В. Національна поліція України як провідний суб'єкт здійснення превентивної діяльності. Шлях успіху і перспективи розвитку (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ): матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 листоп. 2020 р.) / редкол.: Д.В. Швець (голова), О.М. Бандурка, С.М. Гусаров та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Харків, 2020. С. 176–178.
10. Сулацький В. Поняття та структура адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 196–200.
11. Брусакова О.В. Адміністративно-правові інструменти в превентивній діяльності національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 630–633.
12. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16 вересня 2014 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 03.12.2024).

13. Recommendation Rec (2001)10 of the Committee of Ministers to member states on the European Code of Police Ethics (Adopted by the Committee of Ministers on 19 September 2001 at the 765-th meeting of the Ministers' Deputies). URL: <https://rm.coe.int/16805e297e> (дата звернення: 01.12.2024).
14. Превентивна діяльність підрозділів Національної поліції України : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра у Національному університеті «Одеська юридична академія», галузь знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» / авт.-укл.: А. Кубаснко, О. Ульянов, О. Крижановська; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Юридична література, 2024. 128 с.
15. Рішення № 117795393, 20.03.2024, Рівненський окружний адміністративний суд. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/117795393/> (дата звернення: 03.12.2024).